

POUKA 2

Prvi deo: Pregled

Ključni Tekst: Filibljanima 1,6

Središte proučavanja: Filibljanima 1,1–18; Efescima 5,18–21; Kološanima 1,4–8

Autor D. A. Karson (D. A. Carson) razmišlja o tome šta je najveća potreba hrišćanske crkve danas, iznoseći pretpostavke o različitim odgovorima koje bi ljudi mogli da daju na to pitanje. Karson nabraja oblasti kao što su: čistoća u seksualnim pitanjima, finansijski integritet i velikodušnost, evangelizacija, osnivanje crkava, biblijsko razmišljanje i istinsko iskustvo zajedničkog bogoslužjenja. On zaključuje: „Na neki način, ove hitne potrebe su samo simptomi jednog mnogo ozbiljnijeg nedostatka. Ono što je danas najpotrebnije hrišćanstvu na Zapadu jeste dublje poznavanje Boga. Mi treba bolje da poznajemo Boga... Jedan od osnovnih koraka ka poznavanju Boga, kao i jedan od osnovnih dokaza da Ga zaista poznajemo, jeste molitva – duhovna, istrajna, biblijski utemeljena molitva“ – D. A. Karson, *Poziv na duhovnu reformaciju: Prioriteti iz Pavlovih molitvi* (A Call to Spiritual Reformation: Priorities from Paul and His Prayers, Grand Rapids, MI: Baker Books, 1992), str. 15. i 16. originala.

Pavle je dosledno isticao hrišćanske discipline, poput molitve i zahvalnosti. Zahvalnost je bila ključni deo njegovih molitava, pa čak i tipičan deo njegovih poslanica. On ne samo da je neprestano izražavao svoju zahvalnost Bogu kroz molitvu, već je podsticao i svoje slušaoce da čine isto (Kološanima 3,17; 1. Solunjanima 5,18). Pavle je zahvalnost smatrao plodom Božjeg delovanja u čovekovom srcu (Filibljanima 1,6.10.11).

Pouka za ovu sedmicu naglašava dve glavne teme:

1. Zahvalnost i molitva su neraskidivo povezane, kao dve strane istog novčića.
2. Zahvalnost i molitva, između ostalog, služe kao opipljivi pokazatelji Božjeg delovanja u nama.

Drugi deo: Komentar

Ilustracija

Psiholog Robert A. Emons (Robert A. Emmons) citira lepu misao Majstora Ekharta (Meister Eckhart): „Ako je jedina molitva koju ikada izgovoriš 'hvala ti', to bi bilo dovoljno.“ U tom kontekstu, Emons deli priču jedne žene sa postpolio sindromom, koja na divan način ilustruje odnos između zahvalnosti Bogu u molitvi i ispunjenog života. Ona je Emonsu poslala sledeće pismo:

„Jedno od mojih najdubljih iskustava zahvalnosti dogodilo se prilikom rođenja mog prvog deteta. Tokom svih godina mog odrastanja pitala sam se da li ću moći da imam decu, da li ću moći da se brinem o deci samo jednom rukom, kao i da li će Bog odlučiti da me blagoslovi na taj način. Kada se rodila moja ćerka, čitav medicinski tim nije imao poverenja u moju sposobnost da se staram o svom detetu. Ipak, shvatila sam da je Bog odlučio da me blagoslovi ćerkom i da će me blagosloviti i fizičkom sposobnošću da se brinem o njoj. Pošto me Bog nije poštedeo dečje paralize, znala sam da roditi dete za mene nije bilo nešto što se podrazumeva. Stoga, kada se ona rodila, slavila

sam Boga što je mom mužu i meni omogućio da delimo radost oblikovanja novog ljudskog bića u blagoslov za Boga... Koju veću svrhu u životu bih ikada mogla imati od toga da odgajim drugo ljudsko biće? Nijednu, a upravo to je predstavljalo suštinu radosti koju sam osećala dok sam se zahvaljivala – radosti smisla i svrhe života.“ Emons dalje navodi: „Dokazi jasno pokazuju da negovanje zahvalnosti – kako u našem svakodnevnom životu, tako i u našem stavu prema životu – doprinosi da budemo dugoročno srećniji i zdraviji ljudi“ – Robert A. Emons, *Hvala! Kako nova nauka o zahvalnosti može učiniti da budete srećniji* (*Thanks! How the New Science of Gratitude Can Make You Happier*, New York: Houghton Mifflin Company, 2007), str. 90, 110, 185. originala.

Zahvalnost i molitva se suštinski prepliću

Uobičajena karakteristika Pavlovih poslanica jeste deo sa zahvalnošću, koji u suštini funkcioniše kao čin molitve. Ova ideja može se jasnije prikazati sledećom tabelom.

Biblijski odlomak	Zahvalnost i molitva
Rimljanima 1,8-10	„Prvo dakle zahvaljujem Bogu svojem u Isusu Hristu... Jer mi je svjedok Bog... da vas se opominjem bez prestanka, moleći se svagda Bogu u molitvama svojim.“
1. Korinćanima 1,4	„ Zahvaljujem svagda Bogu svojem za vas.“
Efescima 1,15.16	„Zato i ja... ne prestajem zahvaljivati za vas, i spominjati vas u svojim molitvama .“
Filibljanima 1,3.4	„ Zahvaljujem Bogu svojem... svagda u svakoj molitvi svojoj za sve vas.“
Kološanima 1,3	„ Zahvaljujemo... moleći se svagda za vas.“
1. Solunjanima 1,2	„ Zahvaljujemo Bogu svagda ... spominjući vas u molitvama svojim.“
2. Solunjanima 1,3	„Dužni smo svagda zahvaljivati Bogu za vas.“
1. Timotiju 1,12	„I zahvaljujem Hristu Isusu Gospodu našem.“
2. Timotiju 1,3	„ Zahvaljujem Bogu... što bez prestanka imam spomen za tebe u molitvama svojim dan i noć.“
Filimonu 1,4	„ Zahvaljujem Bogu svojem spominjući te svagda u molitvama svojim.“

Iz prethodne tabele mogu se izvući tri ključna zapažanja. Prvo, za Pavla je zahvaljivanje čin molitve, jer je zahvalnost dosledno isprepletana sa molitvom. Drugo, čak i kada deo sa zahvalnošću u nekim Pavlovim poslanicama ne spominje termin „molitva“, važno je uočiti da je njegova zahvalnost upućena Bogu (2. Solunjanima 1,3; 1. Timotiju 1,12). Treće, ponavljanje izraza „uvek“ („svagda“) sugerise da su i molitva i zahvalnost bili dosledni, čak i sastavni delovi Pavlovog života.

Važno je napomenuti da je Pavle očekivao da njegova publika sledi njegov primer kada se radi o životu ispunjenom zahvalnošću i molitvom. Za Pavla je vidljivo obeležje bezbožnih ljudi njihovo propuštanje da proslavljaju Boga ili da Mu zahvaljuju (Rimljanima 1,21). Nasuprot tome, on ohrabruje članove crkve u Rimu da budu

zahvalni Bogu (Rimljanima 14,6). Kada traži od Korinćana da se mole za njega i njegove saradnike, Pavle želi da mnogi izraze zahvalnost u njihovo ime (2. Korinćanima 1,11).

U Efescima 5,18–21, Pavle opisuje osobine ljudi čiji su životi ispunjeni prisustvom Svetog Duha. Oni: (1) učestvuju u međusobnom izgrađivanju, govoreći „jedni drugima u psalmima i pojanju i pjesmama duhovnijem“; (2) ispunjavaju svoje živote slavljenjem Boga, „pjevujući i pripijevajući u srcima svojim Gospodu“; (3) izražavaju zahvalnost „za svašto u ime Gospoda našega Isusa Hrista Bogu i Ocu“; i (4) „slušaju se među sobom u strahu Božjemu“. Na taj način, zahvaljivanje Bogu postavljeno je na isti nivo kao i pevanje hvalospeva Njemu – ono je čin bogoslužjenja.

U Kološanima 3,17, Pavle ide još dalje govoreći: „**I sve što god činite** riječju ili djelom, **sve činite** u ime Gospoda Isusa Hrista hvaleći Boga i Oca kroza Nj“ (naglasio autor). Slično tome, Pavle piše Solunjanima: „Na svačemu zahvaljujte“ (1. Solunjanima 5,18). Pavle je podsticao svoje slušaoce da ugrade zahvalnost i molitvu u svoje živote, kako bi na taj način odražavali njegovu sopstvenu duboku posvećenost tim duhovnim praksama.

Božje delo u nama

Poslanica Filibljanima sadrži jednu od najupečatljivijih izjava u svim Pavlovim poslanicama: „Uzdajući se u ovo isto da će onaj koji je počeo dobro djelo u vama dovršiti ga tja do dana Isusa Hrista“ (Filibljanima 1,6). Neki čitaoci mogu biti u iskušenju da ovaj izraz „dobro delo“ protumače previše usko, kao Pavlovo pominjanje brige i ljubavi Filibljana prema njemu, pokazane kroz njihovu finansijsku podršku tokom Pavlovog tamnovanja. Iako je njihova briga za Pavla i za napredak jevanđelja svakako bila plod Božjeg delovanja u njihovim srcima, Pavle ipak govori o širem pojmu – o spasenju kroz Isusa Hrista.

Bog je predstavljen kao Onaj koji je započeo dobro delo spasenja i koji će ga dovršiti u dan Hristovog dolaska. Važno je primetiti da je ova misao izražena u delu poslanice posvećenom zahvalnosti. U tom smislu, zahvalnost se posmatra kao snažan dokaz Božjeg delovanja u nečijem srcu. Pavle iznosi sličnu misao u Filibljanima 2,12.13: „...gradite **spasenije** svoje sa strahom i drhtanjem. **Jer je Bog što čini** u vama da hoćete i učinite kao što mu je ugodno“ (naglasio autor).

Pavlov savet – „gradite svoje spasenje“ – je, blago rečeno, intrigantan. Kako mi to zapravo činimo? Dobar odgovor nalazimo u Jevrejima 12,2, gde je Isus opisan kao „načelnik i svršitelj naše vere“. Tako Pavle tvrdi da treba da „trčimo u bitku (trku) koja nam je određena“, gledajući u Isusa (Jevrejima 12,1.2). Ali to nije sve. Mi takođe treba da „odbacimo svako breme i grijeh koji je za nas prionuo“ (Jevrejima 12,1). Stihovi poput Filibljanima 1,6 i Jevrejima 12,2 podsećaju nas da je spasenje u svojoj suštini Božje delo, a ne naše. Pa ipak, mi smo pozvani da gradimo svoje spasenje, drugim rečima, da „trčimo u bitku (trku) koja nam je određena“ (Jevrejima 12,2) tako što ćemo živeti život molitve, težiti Hristovim vrlinama koje daje Sveti Duh (Filibljanima 1,9–11; Kološanima 1,4–8), i biti zahvalni za Božje delovanje u nama (Filibljanima 1,3–6). Ukratko, upućen nam je poziv: „Živite pristojno Bogu na svako ugađanje i u svakome dobrom djelu budite plodni, i rastite u poznanju Božjemu“ (Kološanima 1,10).

Treći deo: Primena u životu

Razmišljajte o sledećim temama, a potom postavite svojim učenicima pitanja s kraja ovog odeljka:

Svi volimo kada nam se dešavaju dobre stvari. Bilo da se radi o kupovini novog automobila ili kuće, o diplomiranju posle godina napornog i intenzivnog studiranja ili o izbavljenju iz neke opasne situacije, mi zahvaljujemo Bogu za to. To su značajne prekretnice koje ispunjavaju naša srca radošću i zahvalnošću. Međutim, ukoliko dobro obratimo pažnju na sve oko nas, pronaći ćemo bezbroj razloga za zahvalnost. Ipak, ništa ne bi trebalo da nas inspiriše na veću zahvalnost od spoznaje o Božjem delovanju u nama. Elen G. Vajt kaže: „Naši umovi treba da se prošire da bismo mogli da shvatimo značaj Božje brige. Mi treba da odražavamo najuzvišenije osobine Božjeg karaktera. **Trebalo bi da budemo zahvalni** što nismo prepušteni sami sebi“ – Elen G. Vajt, *Upoznaj Isusa (That I May Know Him)*, str. 302. (naglasio autor).

Bog očekuje da u svoje molitve unosimo iskren stav zahvalnosti. U 1. Solunjanima 5,17.18, na primer, naredba da budemo zahvalni u svemu („na svačemu zahvaljujte“) dolazi odmah nakon poziva da „se molimo bez prestanka“. Ova ideja ne podrazumeva samo da uvek postoji razlog za zahvalnost, već i da naše molitve treba redovno da sadrže izraze zahvalnosti Bogu. Zanimljivo je da Pavle ne kaže: „Zahvaljujte za sve“, već: „U svemu zahvaljujte.“ Sama činjenica da nam je Bog dao Svog jedinorodnog Sina da umre za nas, dovoljan je razlog da svakoga dana budemo zahvalni, iskazujući svoju zahvalnost rečima proslavljanja u molitvama, kao i kroz dobra dela u svakodnevnom životu!

Pitanja:

1. Za koje duhovne blagoslove ste zahvalni Bogu? A za koje fizičke i materijalne blagoslove ste Mu takođe zahvalni?
2. Šta znači zahvaljivati u svim okolnostima, za razliku od zahvaljivanja za sve okolnosti? Koja je ključna razlika?
3. Šta znači to što nismo „prepušteni sami sebi“, kako kaže prethodni citat Elen G. Vajt? Zašto bi trebalo da budemo zahvalni za ovo uverenje?